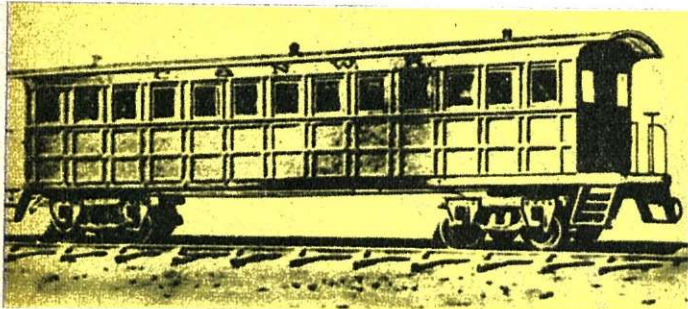

VAN
SPOREGHEM J^r
VERTELT...

DE GESCHIEDENIS VAN DE SPOORWEGEN

TEKST EN TEKENINGEN VAN PHIL DAMBLY

HET DRAAISTEL

... HET WAGENTJE DAT DE BOUW VAN DE RIJTUIGEN OP NIEUWE BANEN LEIDDE

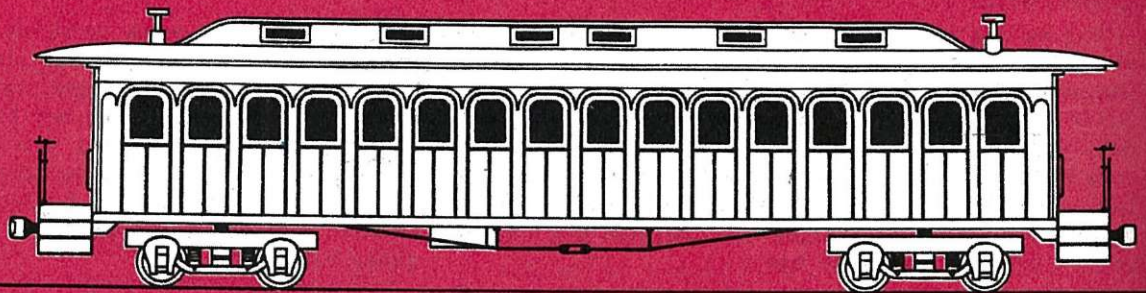
● 1848 : Rijtuig van de « Galena and Chicago Union Railroad », U.S.A.

De Amerikaanse Spoorwegen zijn de eerste geweest om de reizigers tijdens de lange trajecten een degelijk comfort te verschaffen. Met dit doel bouwden zij, in 1837, een rijtuig waarvan de zeer lange kast op twee draaistellen rustte. Het opstappen geschiedde langs platformen gelegen aan de uiteinden van het rijtuig. Dank zij de overgang tussen de rijtuigen, een Amerikaanse uitvinding, kon men dwars door de trein wandelen.

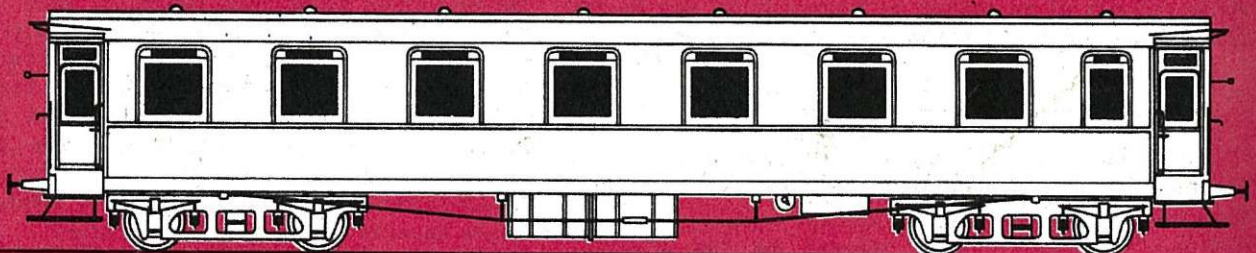
Het draaistel is een wagentje met twee (of drie) assen, waarop het freem van het rijtuig door middel van een verticale spil rust. Het vergemakkelijkt het nemen van de bochten tegen een hoge snelheid en waarborgt bovendien, wegens de grotere afstand tussen de assen van het rijtuig, een uiterst zachte loop.

In Europa voelde men er niet veel voor om materieel met draaistellen te gebruiken daar het rangeren van die reusachtige rijtuigen, vooral wegens de beperkte afmetingen van de draaischijven, moeilijk was. Omstreeks 1885 begon het publiek echter meer comfort te eisen : bredere afdelingen, hogere plafonds, toiletten, restauratierijtuigen en rijtuigen met « wandelgangen », die natuurlijk door een overloop verbonden waren. Van 1889 af werden in Frankrijk, waar de rijtuigen geleidelijk langer werden, steeds meer en meer draaistellen gebruikt.

België volgde weldra dit voorbeeld. Denk maar even aan die mooie rijtuigen in gevernist teakhout, die geruime tijd op het Belgische Staatsnet reden.

● 1860 : Rijtuig van de « Baltimore & Ohio Railroad », U.S.A.

● 1905 : Rijtuig van een sneltrein van de Belgische Staat.